

Co oznacza stosowanie zasad Kodeksu dla działań edukacyjnych?

Szukam i wskazuję na podobieństwa, nie różnice
Twórz materiały edukacyjne tak, by ich odbiorcy/odbiorczynie mieli jak najwięcej okazji w „innych” zobaczyć siebie.

Nie szokuję cierpieniem

Nie organizuj działań edukacyjnych wokół szokujących zdjęć i treści o ubogich ludziach. Twórz materiały tak, by prowadziły do pytań o przyczyny zjawisk.

Używam rzetelnych informacji z wielu źródeł, w tym źródeł lokalnych

Twórz materiały edukacyjne w oparciu o więcej, niż jedno źródło. Uaktualniaj dane.

Nie utrwalam stereotypów

Twórz materiały edukacyjne tak, by skłaniały do refleksji nad stereotypami zakorzenionymi w języku, literaturze, mediach.

Szanuję i uwzględniam odmienne perspektywy

Tworząc materiały edukacyjne dotyczące krajów Południa, uwzględniaj ich perspektywę! Pokaż, że wielość perspektyw jest kluczowa dla rozwiązania złożonych problemów globalnych.

Nie organizuję zbiórek rzeczowych w ramach pomocy humanitarnej

Twórz materiały edukacyjne tak, by uczyły mądrego pomagania, podkreślając istotność znajomości potrzeb osób, którym chcecie pomóc, przyczyn zjawisk i przekazywania tej wiedzy dalej.

Przede wszystkim edukacja, potem ewentualne zbiórki finansowe

Przekazuj w szkole wiedzę na temat kryzysów humanitarnych i wyzwań globalnych oraz sposobów niesienia mądrej pomocy z naciskiem na przyczyny, nie skutki problemów. Aby pomagać, trzeba najpierw zdobyć wiedzę na dany temat.

Kiedy warto zajrzeć do Kodeksu?

Kodeks jest kluczowym dokumentem dla edukacji globalnej. Jego zasady powinny być stosowane przy podejmowaniu tematu globalnych współzależności, w szczególności, gdy:

- przygotowujesz scenariusz lekcji;
- prowadzisz lekcję lub warsztat,
- tworzysz gazetkę szkolną;
- organizujesz spotkanie z gościem/gościnią, który/a będzie poruszał/a tematykę globalną;
- tworzysz prezentację;
- organizujesz wystawę zdjęć;
- organizujesz projekcję filmu połączoną z dyskusją;
- chcesz angażować ludzi długotrwale i odpowiedzialnie w rozwiązywanie problemów globalnych;
- chcesz (widzieć) zmiany postaw i zachowań w swoim najbliższym otoczeniu.

Dowiedz się więcej!

Zapoznaj się z treścią Kodeksu wraz z komentarzem merytorycznym. Przeczytaj publikację **„Jak mówić o większości świata?”** (2 wydania, dostępne na stronie www.pah.org.pl/dokumenty oraz www.igo.org.pl).

Obejrzyj **animację** „Jak mówić o większości świata?” i skorzystaj z karty dyskusji – www.bit.ly/film_jak_mowic

Weź udział w **kursie e-learningowym** „Kodeks” – <http://elearning.pah.org.pl>

**JAK MÓWIĆ
NIESTEREOTYPOWO
O LUDZIACH
NA ŚWIECIE?**

Opracowała: Magda Bodzan
Konsultacje: członkowie i członkinie sieci trener-
skiej Polskiej Akcji Humanitarnej
Skład: Monika Wiśniewska

Ulotka powstała w ra-
mach projektu „Narzę-
dziownik krytycznego/
ej edukatora/ki” współ-
finansowanego w ra-
mach programu polskiej
współpracy rozwojowej
Ministerstwa Spraw Za-
granicznych RP.

Ulotka jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY 3.0).
Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Polskiej Akcji Humanitarnej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2017. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej. Treść licencji jest dostępna na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>

Wskazówki dla nauczycieli/ek i edukatorów/ek

Organizacje zajmujące się **edukacją globalną i współpracą międzynarodową** polecają osobom chcącym poruszać te tematy **8 zasad**:

1. Wybieraj obrazy i wiadomości z zachowaniem wartości poszanowania równości, solidarności i sprawiedliwości;
2. Prawdziwie przedstawiaj wszelkie obrazy i sytuacje zarówno w bezpośrednim jak i w szerszym kontekście, dążąc do zwiększenia powszechnego zrozumienia realiów i złożoności procesu rozwoju;
3. Unikaj obrazów i wiadomości mogących szerzyć stereotypy, wywoływać sensację lub dyskryminować ludzi, sytuacje lub miejsca;
4. Wykorzystuj obrazy, wiadomości i badania jednostkowych przypadków z pełnym zrozumieniem, uczestnictwem i za zgodą zainteresowanych (lub ich rodziców/opiekunów);
5. Zagwarantuj, że osoby, których sytuację przedstawiasz mają możliwość opowiedzenia swojej historii osobiście;
6. Ustal i zanotuj, czy osoby te zgadzają się na ujawnienie ich personaliów/twarzy i zawsze postępuj zgodnie z ich życzeniem;
7. Działaj zgodnie z najwyższymi standardami w zakresie praw człowieka i ochrony osób słabszych;
8. Działaj zgodnie z najwyższymi standardami w zakresie praw dziecka zgodnie z zapisami Konwencji Praw Dziecka.

Skąd wzięły się te wskazówki?

Zasady po raz pierwszy spisane zostały w 1989 r. przez organizacje zajmujące się pomocą humanitarną i współpracą rozwojową, w ramach **Kodeksu w sprawie obrazów i wiadomości dotyczących krajów Południa**. Służą etycznemu sposobowi informowania o takich wyzwaniach globalnych jak bieda, wojny, głód, czy dyskryminacja, z poszanowaniem godności ludzi, których te zjawiska dotyczą.

Choć z pozoru wydają się banalne, stanowią obecnie **kluczowy dokument dla prowadzenia wysokiej jakości edukacji globalnej**.

Dlaczego oczekujemy od Ciebie znajomości Kodeksu?

Wierzymy w naczelne wartości Kodeksu, takie jak godność człowieka, szacunek, równość, solidarność i sprawiedliwość, dlatego Polska Akcja Humanitarna jest jego sygnatariuszem, Oznacza to, że PAH:

- » obliuguje się do przestrzegania jego zasad w swoich komunikatach dotyczących kryzysów humanitarnych i pomocy
- » obliuguje do jego stosowania podmioty, z którymi współpracuje, w tym szkoły.

Przestrzeganie zasad Kodeksu jest **obowiązkowe** w projektach z edukacji globalnej finansowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w ramach których PAH często współpracuje ze szkołami w Polsce. Oznacza to, że działania podejmowane przez szkoły we współpracy z PAH, np. w ramach wydarzeń takich jak **Tydzień Edukacji Globalnej** (TEG) powinny uwzględniać zasady Kodeksu.

W odpowiedzi na jakie pytania pomoże Ci Kodeks?

Czy w przygotowanych materiałach lub prowadzonych działaniach dotyczących globalnych współzależności:

- uwzględniłam/em perspektywę ludzi z krajów globalnego Południa?
- uwzględniłam/em całość zjawiska - jego przyczyny, skutki i przebieg procesu?
- wykorzystałam/em informacje i zdjęcia w oparciu o materiały z różnych źródeł, uwzględniając ich autorstwo, czas i miejsce powstania oraz kontekst?
- nie tworzę, nie umacniam stereotypów lub dyskryminujących określeń czy języka?